

[Udenrigsministeren]

at dette seneste bidrag vil bringe den samlede danske katastrofebistand i den del af 1984, der er gået indtil nu, op på i alt 47 mill. kr.

### Forhandling

Gade (SF):

Jeg blev ikke overrasket over ministerens anklage mod os for at slå politisk plat af denne situation. Ministeren fremstillede det, som om det var min begrundelse for forespørgslen, der bragte den forargelse frem, men man har i venstrepressens aviser i den sidste uge kunnet læse, at udenrigsministeren argumenterer med, at vi, fordi vi rejser denne debat første gang i folketinget om dette alvorlige problem, vil slå politisk plat af situationen. Hvis ministerens forargelse skal tages for pålydende, så undrer det mig, at den forargelse kunne læses i aviserne allerede for en uge siden.

Det andet, jeg vil sige, er, at ministerens partis og udenrigsministerens egen indsats i denne sag ikke har været opklarende. Udenrigsministerens indsats skal jeg komme tilbage til i en række konkrete beskrivelser. Udenrigsministerens partifælle landbrugsministeren har også i høj grad forvirret billedet, og hr. Bjørn Elmquist har optrådt med, at nu skulle man passe på med at støtte indsamlingen til »Afrika sulter«.

Så jeg tager mig nu beskyldningen om politisk plat ret let. Hvis der er nogen, der har forvirret billedet, og nogen, der har dynget befolkningen til med argumenter imod hjælp, så er det udenrigsministeren, sådan at folk ikke har kunnet forstå situationen og ikke har kunnet forstå, at de ikke måtte følge deres eget umiddelbare behov for at sige: dette er en så alvorlig situation, at der er behov for en ekstraordinær indsats. Det, der er hovedpointen og hovedpointen i vores forespørgsel, er, at der er behov for en ekstraordinær indsats af hjælp.

Jeg lagde mærke til, at ministerens udtalelser gik ud på, at regeringens u-landspolitik er sådan indrettet, at den tager højde for disse problemer. Det, vi efterlyser, er initiativer. Det, vi efterlyser, er, at man siger: denne situation er af en så dramatisk karakter, at vi må lave en samlet plan og tage udgangspunkt i den og så tilrettelægge en politik, så vi ikke kommer i den uværdige situation, at

det får det forløb, som jeg beskrev i min begrundelse: først advarer ministrene mod at give hjælp, derefter kommer der et folkeligt pres, og så giver man alligevel hjælp. Sidste jul gav man 50 mill. kr., i år har vi givet mindre. Når hjælpen er givet, går man igen i medierne for at fortælle, at der er mange problemer med dette. Vi skal have fat i nogle af de problemstillinger.

Regeringen siger, at vores u-landspolitik er planlægning nok; det er en samlet indsats, der tager højde for dette. Vi har aldrig sagt, at vi ikke gør noget. Vi har aldrig sagt, at Danmark ikke giver meget i u-landsbistand. Vi giver mere end de fleste lande i verden. Det er ikke det, der er vores anklage. Jeg skal gøre udenrigsministeren opmærksom på, at da jeg startede denne debat over for landbrugsministeren i december 1983, sagde landbrugsministeren i et svar til mig:

»Forøget fødevarehjælp kræver grundig forberedelse og en stærk organisation. Derfor haster det med at komme i gang med dette arbejde« – med at lave en strategi, for det var det, jeg spurgte om.

Det spurgte jeg senere udenrigsministeren om, og han svarede: sådan en har vi, for det er vores u-landspolitik. Da jeg i sommer sagde: ja men skal vi nu ikke sætte os ned og lave en samlet plan, så der bliver sammenhæng mellem den katastrofehjælp, vi giver, og den nødvendige langsigtede indsats? – så fik jeg udenrigsministerens ord endnu en gang for, at den har vi, for det er vores u-landspolitik. Det er i virkeligheden også det, der er indholdet af den saglige del af udenrigsministerens tale i dag.

Det andet, vi skal diskutere, er den sammenblanding, der har været af begreberne fødevarehjælp og katastrofehjælp. Generelt går 70 pct. af fødevarehjælpen til det, man kan kalde betalingsbalancehjælp til en række u-lande. 20 pct. går til projekter, f.eks. food-for-work-projekter, føde-for-arbejde-projekter, og kun 10 pct. går til katastrofehjælp. Vi har set mange situationer, hvor fødevarehjælpen, den del, der går til betalingsbalancehjælp i u-landene, forvrider markedet, får folk til at bruge andre varer end dem, de har været vant til, al den argumentation, som vi kender, som SF har fremført, imod fødevarehjælp, som er indrettet på, at vores overskud bare skal sendes ned i hovedet på de sultende for at hjælpe danske bønder, for at hjælpe